

**ISTORICUL ȘI ARHIVISTUL TUDOR RĂȚOI
LA 65 DE ANI**

Editor: Eugen Petrescu

Traducători în limba engleză: Adina Rățoi și Mihail Rogojinaru

Tehnoredactor și grafician: Valentin Pițigoi

Grafician: Violeta Scrociob

Ilustrațiile foto fac parte din colecția personală a omagiatului și din colecția Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa”.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Istoricul și arhivistul Tudor Rățoi la 65 de ani / coord. și ed.: Eugen Petrescu.

– Craiova : Universitaria, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1354-6

I. Petrescu, Eugen (coord. ; ed.)

930

929

**ACADEMIA ROMÂNĂ,
Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” – Craiova**

**MITROPOLIA OLTENIEI,
Episcopia Severinului și Strehaiei**

**UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA,
Facultatea de Științe Sociale**

ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ CULTUL EROILOR „REGINA MARIA”,
Centrul de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” – Râmnicu-Vâlcea**

ISTORICUL ȘI ARHIVISTUL TUDOR RĂȚOI LA 65 DE ANI

- volum omagial alcătuit și îngrijit de Eugen Petrescu -

**EDITURA UNIVERSITARIA,
CRAIOVA, 2018**

Coordonator: Eugen Petrescu

Prefața: Ion Soare

Nota editorială: Eugen Petrescu

Autori omagii, studii și articole: †Nicodim Nicolăescu; Nicolae Gabriel Albinaru, Marius Arbănași, Cezar Gabriel Avram, Emanoil Badea, Paul Emanoil Barbu, Bogdan Ion Bădițoiu, Mihaela Bărbieru, Alexandru Stănciulescu-Bârda, Liviu Boar, Cornel Boteanu, Dumitru Cauc, Constantin Cheramidoglu, Nicolae Chipurici, Ileana Cioarec, Dinică Ciobotea, Daniel Olimpiu Cîrjan, Emilian Cojocar, Sorin Irinel Coman, Florian Copcea, Gabriel Croitoru, Sorin Liviu Damean, Constanțiu Dinulescu, Ioan Drăgan, Nicolae Drăghiea, Mirel Dumitru, Dumitru Garoafă, Aladin Georgescu, Mircea Georgescu, Raluca Ștefania Graf, Ana-Maria Iancu, Ioan Lăcătușu, Corneliu-Mihail Lungu, Elisabeta Marin, Mite Măneanu, Varvara Magdalena Măneanu, Veniamin Micle, Nicolae Moga, Vilică Munteanu, Visarion Neagoe, Angelica Necșulea, Tudor Nedelcea, Noel Negrea, Ion Olaru, Alexandru Oșca, Dumitru-Valentin Pătrașcu, Cătălin Nicolae Pătroi, Marian-Emanoil Păun, Eugen Petrescu, Adrian Pohrib, Romeo A. Popa, Toma Rădulescu, Bogdan Emanuel Răduț, Ion Niță Rizea, Mihail Rogojinaru, Ileana Roman, Laurențiu Ovidiu Roșu, Ionuț Săraru, Paula Scalcău, Ion Soare, Ion-Radu Soreanu, Mihai Sporiș, Alexiu Tatu, Nicușor Marian Pele-Trăiloiu, Nicolae Țiripan, Valentin Vasilescu, Radu Ștefan Vergatti.

Tabula gratulatoria

Preasfințitul Părinte Nicodim Nicolăescu (Drobeta-Turnu-Severin): conferențiar universitar, doctor în teologie; membru al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române (din 2001), Episcop al Episcopiei Severinului și Strehaiei din cadrul Mitropoliei Olteniei (din 2004).

*

* *

Nicolae Gabriel Albinaru (Râmnicu-Vâlcea): economist; publicist; director al Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Vâlcea (2014-2016).

Dumitru Andreca (Rogova, Mehedinți): inginer; poet, jurnalist; membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Marius Arbănași (Drobeta-Turnu Severin): filolog, doctor în filologie; profesor la Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Odobleja” din Drobeta-Turnu Severin (1995-2013), lector universitar la Facultatea de Litere a Universității din Craiova (2002-2012).

Cezar Gabriel Avram (Craiova): profesor universitar, doctor în istorie; director al Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române.

Emanoil Badea (Drobeta-Turnu Severin): jurist; director executiv al Direcției Publice Comunitare Județene de Evidență a Persoanelor Mehedinți.

Paul-Emanoil Barbu (Craiova): doctor în istorie; cercetător științific gradul I în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române (1983-2005).

Bogdan Ion Bădițoiu (Slatina): profesor, doctor în istorie; șef al Serviciului Județean Olt al Arhivelor Naționale (1990-în prezent).

Mihaela Bărbieru (Craiova): doctor în istorie; cercetător științific gradul III în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române.

Liviu Boar (Târgu-Mureș): profesor, doctor în istorie; șef al Serviciului Județean Harghita (1980-1990) și al Serviciului Județean Mureș al Arhivelor Naționale (1990-2016).

Cornel Boteanu (Baia de Aramă): filolog, doctor în filologie; profesor la Colegiul Tehnologic „Constantin Brâncoveanu” Baia de Aramă, jud. Mehedinți.

Dumitru Cauc (Fărcășești, Gorj): doctor în istorie; profesor la Școala Gimnazială „Victor Popescu” Valea cu Apă, comuna Fărcășești.

Constantin Cheramidoglu (Constanța): profesor, doctor în istorie; arhivist (din 1990), șef al Serviciului Județean Constanța al Arhivelor Naționale (din 2016-în prezent).

Nicolae Chipurici (Drobeta-Turnu Severin): arhivist; director al Direcției Județene Mehedinți a Arhivelor Naționale (astăzi Serviciul Județean Mehedinți al Arhivelor Naționale), (1 ian. 1960-31 aug. 1995).

Ileana Cioarec (Craiova): doctor în istorie; cercetător științific gradul III în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor din Craiova, al Academiei Române.

Dinică Ciobotea (Craiova): profesor universitar, doctor în istorie; profesor la Universitatea din Craiova (1999-2012); membru al Societății de Științe Istorice din România – Filiala Dolj, coordonator științific al Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” Râmnicu-Vâlcea al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” (din 2010).

Daniel Olimpiu Cîrjan (Drobeta-Turnu Severin): avocat în cadrul Baroului Mehedinți; viceprimar al municipiului Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți.

Emilian Cojocaru (Craiova): ofițer MAI, doctor în istorie; comisar-șef de poliție în cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Dolj (colonel în rezervă din 30 dec. 2016, data pensionării).

Sorin Irinel Coman (Drobeta-Turnu Severin): ofițer MAI, comisar de poliție; șeful Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Mehedinți.

Florian Copcea (Drobeta-Turnu Severin): profesor, doctor în filologie; membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România; fondator și președinte al Fundației Culturale „Lumina”, Drobeta-Turnu Severin.

Gabriel Croitoru (Craiova): doctor în istorie; cercetător științific gradul III în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor din Craiova, al Academiei Române.

Sorin Liviu Damean (Craiova): profesor universitar, doctor habilitat în istorie; decan al Facultății de Științe Sociale a Universității din Craiova; expert evaluator CNCSIS – România, expert evaluator extern proiecte de cercetare exploratorie (Bulgaria).

Constanțiu Dinulescu (Craiova): doctor în istorie; conferențiar universitar la Facultatea de Științe Sociale a Universității din Craiova, președinte al Societății de Științe Istorice din România – Filiala Dolj.

Ioan Drăgan (București): doctor în istorie; arhivist, director al Arhivelor Naționale ale României (2012 – în prezent).

Nicolae Drăghiea (Drobeta-Turnu Severin): profesor, specialitatea Istorie; prefect al Județului Mehedinți.

Mirel Dumitru (Drobeta-Turnu Severin): ofițer MAI; comisar-șef de poliție; inspector-șef al Inspectoratului Județean de Poliție Mehedinți.

Georgeta Filitti (București): doctor în istorie; cercetător la Institutul de Istorie „N. Iorga” al Academiei Române (1961-1998), cercetător la Institutul Național pentru

Memoria Exilului Românesc (2007-2010), lector la Fundația „Calea Victoriei” București (2009-în prezent).

Dumitru Garoafă (Râmnicu-Vâlcea): profesor, specialitatea Istorie; arhivist în cadrul Serviciului Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale (15 aug. 1994-23 nov. 2017).

Aladin Georgescu (Drobeta-Turnu Severin): avocat în Baroul Mehedinți; președinte al Consiliului Județean Mehedinți.

Mircea Georgescu (Craiova): inginer; proiectant la S.C. Digital Grafix Grup S.R.L. Craiova.

Raluca Ștefania Graf (Drobeta-Turnu Severin): economist; manager al Bibliotecii Județene „I.G. Bibicescu” Mehedinți din Drobeta-Turnu Severin.

Ana-Maria Iancu (București): doctor în istorie; cercetător științific în cadrul Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu” al Academiei Române.

Ioan Lăcătușu (Sfântu-Gheorghe): doctor în istorie; șef al Serviciului Metodologie, Îndrumare și Control din cadrul Arhivelor Naționale (2004-2005); director al Direcției Județene Covasna a Arhivelor Naționale (2006-2009); în prezent director științific al Centrului de Studii Europene Covasna-Harghita din Sfântu-Gheorghe.

Corneliu-Mihail Lungu (București): profesor universitar, doctor în istorie; director al Direcției Arhivelor Naționale Istorică Centrale (1991-2001), director general al Arhivelor Naționale ale României (1996-1998, 2001-2007); profesor universitar la Facultatea de Arhivistică a Academiei de Poliție „Al. I. Cuza”, București (1992-2001), profesor universitar la Facultatea de Istorie, Filosofie și Geografie a Universității din Craiova și conducător doctorate, domeniul Istorie (2002-2015).

Elisabeta Marin (Brașov): doctor în istorie; arhivist (1972-1992) și director la Direcția Județeană Brașov a Arhivelor Naționale (1992-2008).

Mite Măneanu (Drobeta-Turnu Severin): profesor, doctor în istorie; arhivist la Filiala Județeană Mehedinți a Arhivelor Statului (1970-1980), director-adjunct la Muzeul Regiunii Porților de Fier (1993-1995); director fondator al Societății de Istorie și Cultură „Porțile de Fier” și al revistei „Porțile de Fier” (1996).

Varvara Magdalena Măneanu (Drobeta-Turnu Severin): etnograf; muzeograf principal la Muzeul Regiunii „Porțile de Fier” din Drobeta-Turnu-Severin (1982-2016), secretar de redacție la revista „Porțile de Fier” (1996-în prezent).

Veniamin Micle (Costești, Vâlcea): teolog, profesor; cercetător istoric; arhimandrit, preot slujitor la Mănăstirea Bistrița Olteană din cadrul Arhiepiscopiei Râmnicului, sat Bistrița, comuna Costești, județul Vâlcea.

Marin Radu Mocanu (București): arhivist (1962-1992), director al Arhivelor Naționale Centrale (1992-1996).

Nicolae Moga (Voineasa): teolog; preot paroh la Parohia „Sfântul Nicolae” Voineasa, comuna Voineasa, județul Vâlcea; consilier administrativ bisericesc în cadrul Centrului Eparhial al Arhiepiscopiei Râmnicului.

Vilică Munteanu (Bacău): arhivist în cadrul Arhivelor Naționale (București, 1975-1977), arhivist (1977-1989) și șef al Serviciului Județean Bacău al Arhivelor Naționale (1 aug. 1989-24 feb. 2016).

Visarion Neagoe (București): general maior în rezervă; profesor universitar, doctor în științe militare; conducător de doctorat, domeniul Științe Militare și Informații, la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”; locțiitorul șefului de Stat Major al Forței Multinaționale-Irak pentru Operațiile Coaliției (2007), comandantul Comandamentului Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” (2009-2010), comandantul Diviziei 2 Infanterie „Getica” (2010); președinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” (din 2013).

Angelica Necșulea (Mătășari, Gorj): profesor de istorie la Școala Gimnazială „Ion Vâlceanu” Drăgotești, jud. Gorj.

Tudor Nedelcea (Craiova): filolog, doctor în filologie; cercetător științific gradul I în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române.

Noel Negrea (Drobeta-Turnu Severin): avocat în Baroul Mehedinți.

Ion Olaru (Drobeta-Turnu Severin): psihosociolog; director al Palatului Culturii „Teodor Costescu” din Drobeta-Turnu Severin (1993-2003).

Alexandru Oșca (București): profesor universitar, doctor în istorie; profesor la Universitatea „Hyperion” din București; vicepreședinte al Comisiei Române de Istorie Militară.

Dumitru-Valentin Pătrașcu (Târgu-Jiu): doctor în istorie; muzeograf în cadrul Secției de Istorie-Arheologie a Muzeului Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu” din Târgu-Jiu.

Cătălin Nicolae Pătroi (Drobeta-Turnu-Severin): arheolog, doctor în istorie; director executiv al Direcției Județene pentru Cultură Mehedinți.

Marian-Emanoil Păun (Craiova): teolog, doctor în teologie; profesor de religie la Liceul cu Program Sportiv din mun. Târgu-Jiu, jud. Gorj.

Eugen Petrescu (Râmnicu-Vâlcea): istoric; președinte al Filialei Județene „Matei Basarab” Vâlcea a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, director fondator al Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” din Râmnicu-Vâlcea.

Valentin Pițigoi (München, Germania): jurnalist; tehnoredactor și grafician.

Adrian Pohrib (Galați): doctor în istorie; șef al Serviciului Județean Galați al Arhivelor Naționale.

Romeo A. Popa (Drobeta-Turnu Severin): doctor în istorie; profesor la Școala Gimnazială „Regele Mihai I” din Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți.

Toma Rădulescu (Craiova): doctor în istorie; muzeograf, șef secție la Muzeul Olteniei din Craiova (1974-2012).

Bogdan Emanuel Răduț (Craiova): istoric la Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România.

Adina Rățoi (Bruxelles, Belgia): filolog; proiect manager în cadrul Comisiei Europene, Bruxelles.

Ion Niță Rizea (Slatina): teolog, doctor în teologie; preot paroh la Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, orașul Balș, județul Olt; consilier administrativ bisericesc în cadrul Centrului Eparhial al Episcopiei Slatinei și Romanaiilor.

Mihail Rogojinaru (Râmnicu-Vâlcea): filolog, doctorand în filologie al Facultății de Teologie, Litere, Istorie și Arte a Universității din Pitești; membru al Centrului de Cercetări Istoric „Pr. Dumitru Bălașa” din Râmnicu-Vâlcea al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”.

Ileana Roman (Drobeta-Turnu Severin): filolog; scriitor – membru al Uniunii Scriitorilor din România; bibliotecar (1974-1992) și director al Bibliotecii Județene „I.G. Bibicescu” Mehedinți (1993-1998); președinte al Fundației Culturale „Alice Voinescu” și director al Editurii Prier din Drobeta-Turnu Severin.

Laurențiu Ovidiu Roșu (Caransebeș): doctor în istorie; șef al Serviciului Județean Caraș-Severin al Arhivelor Naționale (2006-în prezent).

Victor Rusu (Drobeta-Turnu Severin): scriitor, critic literar și jurnalist.

Ionuț Săraru (Șirineasa, Vâlcea): istoric; muzeograf la Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu”, com. Nicolae Bălcescu, jud. Vâlcea.

Paula Scalcău (Drobeta-Turnu Severin): doctor în istorie; profesor la Școala Gimnazială „Petre Sergescu” Drobeta-Turnu Severin; lector universitar la Centrul Universitar Drobeta-Turnu Severin al Universității din Craiova.

Violeta Scrocioab (Râmnicu-Vâlcea): artist plastic; vicepreședinte al Societății Culturale „Anton Pann” Râmnicu-Vâlcea.

Ion Soare (Râmnicu-Vâlcea): filolog, doctor în filologie; scriitor – membru al Uniunii Scriitorilor din România (2003); arhivist în cadrul Serviciului Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale (1980-2004).

Ion-Radu Soreanu (București): arhitect în cadrul Biroului Individual de Arhitectură „Soreanu Ion-Radu” București.

Mihai Sporiș (Râmnicu-Vâlcea): inginer, doctor în inginerie energetică; scriitor; liderul Grupului de la Râmnic „România – Grădina Maicii Domnului”.

Alexandru Stănculescu-Bârda (Malovăț, Mehedinți; Bârda = supranume luat de la satul natal): teolog, doctor în teologie; preot paroh la Parohia „Buna Vestire” Malovăț; fondator și director al Editurii Cuget Românesc.

Alexiu Tatu (Sibiu): arhivist; șef al Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale.

Nicușor Marian Pele-Trăiloiu (Orșova): profesor, doctor în istorie; arhivist (din 16 iun. 2008), șef al Serviciului Județean Mehedinți al Arhivelor Naționale (din 14 ian. 2018).

Nicolae Țiripan (Călărași): profesor, arhivist; șef al Serviciului Județean Călărași al Arhivelor Naționale (1 nov. 1989-8 dec. 2017).

Valentin Vasilescu (Drobeta-Turnu Severin): regizor la Palatul Culturii „Teodor Costescu” din Drobeta-Turnu-Severin.

Radu Ștefan Vergatti (București): profesor universitar, doctor în istorie; membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Notă!

Arhivele județene au purtat de-a lungul vremii mai multe denumiri. În prezentarea autorilor, acolo unde nu avem date sigure, pentru a nu greși, vom folosi denumirea de Serviciu Județean.

Tudor Rățoi. Portret în creion realizat de Violeta Scrociob (2018)

PREFAȚĂ

Fugit irreparabile tempus! – clama poetul antic Vergiliu. Nu doar din epoca sa, ci mult mai dinainte, vine o vreme când fiecare pământean care a fost, prin tot ceea ce a realizat pentru ceilalți, o rotiță mai mică sau mai importantă în marele angrenaj al unei comunități, al societății, al lumii întregi, trebuie să se retragă de pe scena muncii zilnice (la stat sau în sectorul particular), căpătând și urmând să se conformeze unui statut nou – acela de pensionar. Un număr însemnat dintre cei care ajung în această situație trăiesc un sentiment amestecat de nostalgie, tristețe și – uneori – chiar de frustrare; li se pare că acea comunitate în mijlocul căreia au trăit, și, prin extensie, țara întreagă nu mai au nevoie de ei, dispensându-se prea brusc de serviciile lor, în ciuda faptului că se mai simt încă în stare de eforturi și de performanțe, într-un domeniu sau altul. Dar... dura lex, sed lex! Pe lângă argumentul peremptoriu al lui molesta senectus, se are în vedere și faptul că vin din urmă generațiile tinere, dornice de acțiune și de afirmare, gata să preia ștafeta! Și ciclul se repetă – de secole, de milenii...

Cercetătorul Conf. Univ. Dr. Tudor Rățoi nu se sperie de acest moment semnificativ al vieții. El a fost întotdeauna un om al Cetății și robustul său optimism funciar, iubirea de semeni, de cărți și de documente exclud din start astfel de sentimente, pentru „simplul” motiv că genul acesta de oameni nu se simt niciodată „dați la o parte”; generoși și dezinteresați, cu un înalt grad de înțelegere a lucrurilor și a vieții, fără resentimente, zarvă sau niscaiva „neliniști metafizice”, ei predau în liniște „ștafeta”, gata oricând să participe la alte „sporturi” intelectuale, dintre cele care nu cunosc restricții legislative sau temporale. Așa cum a făcut toată viața, de la o vârstă tânără – abia împlinise douăzeci de ani – el își va continua nobila și utila activitate de „doctor fără arginți” în slujba cercetării istorice, a animației culturale complexe în zona care l-a ivit, în domeniile care l-au consacrat. Sălile de studiu ale Arhivelor Mehedințene (dar nu numai) și Naționale vor fi onorate în continuare de prezența lui jovială și calmă, iar biblioteca județeană și celelalte mari „case ale cărții” din țară îl vor ajuta să completeze informațiile scoase la lumină din documentele originale, în vederea elaborării de noi lucrări istorice și a publicării unor ediții de documente inedite sau mai puțin cunoscute.

*

* *

Momentele importante ale existenței trebuie, însă, să fie înregistrate cumva, mai ales când este vorba despre această prelungită „prestație” socio-culturală și despre un cercetător de anvergura domnului Conf. Univ. Dr. Tudor Rățoi. Misiunea marcării acestui eveniment și-a asumat-o, ca în numeroase alte cazuri asemănătoare, un alt istoric cunoscut al Olteniei, vâlceanul Eugen Petrescu, ale cărui realizări în domeniu se individualizează printr-o trăsătură originală: harnicul președinte al filialei vâlcene a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, care a avut și are ca obiectiv principal perpetuarea în conștiința noastră a sentimentelor de prețuire și grațitudine față de eroii neamului, și-a extins în ultimii ani sfera de activitate, organizând o serie de acțiuni specifice în vederea cinstirii unor cărturari renumiți ai țării și adăugând la unele dintre acestea prinosul său (și al altora) de recunoștință: volume omagiale (de pildă, în cazul cercetătorilor istorici pr. Dumitru Bălașa, Dinică Ciobotea, Mite Măneanu etc.). Editorul monografist a avut și are în vedere, desigur, eroismul de fiecare zi al unor semeni ai noștri pentru care viața înseamnă datorie și responsabilitate, strădania continuă de a spori prin ceva zestrea cultural-spirituală lăsată de înaintașii comunităților în mijlocul cărora trăiesc („Eroul acestui documentar” – spune el la un moment dat, vorbind despre protagonist. Este de presupus că nu avea în vedere doar sensul de „personaj” al termenului erou!).

A venit acum rândul distinsului istoric și arhivist severinean, fostul – deja! – director al Arhivelor Mehedințene, Conf. Univ. Dr. Tudor Rățoi – cel care, continuând cu strălucire eforturile înaintașilor săi (Prof. Nicolae Chipurici ș.a.), a ridicat cercetarea arhivistică și istorică locală la un înalt nivel științific, integrand-o cu succes în istoriografia națională –, să i se dedice cuvenitul omagiu pentru performanțele sale culturale, recurgându-se la pretextul împlinirii unei vârste semirotonde.

Volumul este alcătuit judicios, respectând „canoanele” acestui gen de lucrări. Din rațiuni de spațiu și pentru a evita redundanța, nu vom repeta părțile componente, care sunt menționate în CUPRINSUL cărții. Considerăm că extinsul Capitol I – OMAGII, MESAJE, AMINTIRI ȘI APRECIERI reflectă atât popularitatea de care se bucură istoricul mehedințean, cât și simpatia (eufemistic vorbind!) manifestată de opinenți față de Domnia Sa. Mai sunt de remarcat bogatul CV al protagonistului și diversitatea bibliografiei sale, precum și mulțimea de studii și articole ale autorilor, pe teme de istorie și arhivistică, dovedind că cel omagiat este identificat în cel mai înalt grad cu slujitorii de frunte ai acestor două științe atât de „înrudite”; de altfel, o parte semnificativă dintre aceste materiale fac, în „partea a II-a” a lor, referiri concrete la cercetătorul aniversat. Un ALBUM FOTO-DOCUMENTAR (aspect și practică mult apreciate de îngrijitorul ediției!) completează cu succes REPERELE BIOBIBLIOGRAFICE din cea de-a IV-a secvență. Aparatul critic al volumului este reprezentat de Tabula gratulatoria, de Prefață și de o Notă editorială. Traducerea în engleză a unor texte le aparține scrupulosului Mihail Rogojinaru – o mare speranță a eseisticii și criticii literare românești – și Adinei Rățoi, iar grafica volumului este realizată de cunoscutul artist plastic Violeta Scrociob și de tehnoredactorul grafician Valentin Pițigoi.

Volumul constituie, în ansamblul său, un binemeritat OMAGIU închinat celui sărbătorit și, în același timp, o nouă reușită a inimosului președinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” – Filiala Județeană „Matei Basarab” Vâlcea, în postura sa de coordonator și editor. Felicitări amândurora!

Ion SOARE

FOREWORD

Fugit irreparabile tempus! - proclaimed the ancient poet Virgil. But ever since, and even before Virgil's era, there comes a time in one's life when, by what we have achieved for others, be it as a small or big part of our community or society, we must bid farewell after years of assiduous work and accept our new status - that of a pensioner. Many of those who reach this stage of their lives have mixed feelings of nostalgia, sadness and - sometimes - even frustration. They think that the community - and by extension the entire country - to which they have contributed no longer needs them, relies on them or requires their service, although they are still capable of fully delivering in many areas. Yet... dura lex, sed lex! Besides the compelling argument of molesta senectus, one should take into account that younger generations are catching up, eager to take action and to be acknowledged, ready to take the lead! This is the way things have been for centuries, for millennia...

The historian Tudor Rățoi, PhD is not afraid of this moment for he has always been a man of the Fortress. His innate optimism, love of others, of books and of documents suppress such feelings for the "simple" reason that people like him never feel pushed aside. People like him are generous and unselfish, they have a deep comprehension of the meaning of things and life, they do not manifest any resentment, complaints or "metaphysical angst". They hand over quietly, ready at any time to take an interest in other intellectual pursuits, without any duties to legal or temporal obligations. Just as he has done since his early twenties, Tudor Rățoi will pursue his noble and valuable work of "doctor without fee" to service historical research and to contribute to complex cultural activities in his areas of expertise. The reading rooms of the Archives of Mehedinți County and of the National Archives will be honoured to welcome the jovial and calm Tudor Rățoi, and libraries across the country will provide him with assistance to uncover new or lesser-known documents for publication.

*

* *

Important moments of human existence must be somehow recorded, in particular when they reference a long-lasting socio-cultural contribution and a scholar of Tudor Rățoi's calibre. The marking of this event has been undertaken, as in other similar occasions, by the well-known historian, Eugen Petrescu. As president of the Vâlcea County Office of the Asociația Națională Cultul Eroilor "Regina Maria" (the "Regina Maria" National Association for Heroes' Memory), whose main goal has been to

commemorate national heroes, Eugen Petrescu has recently become involved in a series of activities, organising different events to pay tribute to notable Romanian historians, such as editing anniversary volumes for Dumitru Bălaşa, Dinică Ciobotea, Mite Măneanu, amongst others. For some time, this monographer has been considering the heroic actions of some of our historian fellows for whom life means duty, responsibility and a constant endeavour to enrich the cultural and spiritual heritage of the communities where they live (“The hero of this documentary” - says he, speaking of the protagonist at a certain moment. One can assume that he did not only mean “character” when calling him hero!).

Under the pretext of a life-time milestone, the moment has come to pay tribute to Tudor Răţoi, distinguished historian and archivist, and (already!) former director of the National Archives of Mehedinţi County, for his services rendered to culture. Following into the footsteps of his predecessors, Nicolae Chipurici, prof. and others, Tudor Răţoi took local historical and archival research to a higher scientific level, successfully integrating it in the national historiography.

This volume has been conscientiously assembled, true to the principles of this genre of publications. Due to space constraints and to avoid redundancy, I will not list the respective sections hereunder, as they are mentioned in the CUPRINS (Table of Contents). I believe that the lengthy Chapter I - OMAGII, MESAJE, AMINTIRI ŞI APRECIERI (Homages, Messages, Memoirs and Acknowledgements) reflects the popularity of the historian, as well as the admiration (to speak euphemistically) of those who have written about him. I highlight the protagonist’s rich CV and diverse bibliography, but also the great number of papers and articles penned by the other authors about him, which prove his place amongst the most prominent representatives of history and archival science. In fact, a significant portion of these materials speaks directly of the scholar in their “second part”. An ALBUM FOTO-DOCUMENTAR (Photo-Documentary Album), much praised by the editor, successfully completes REPERELE BIOBIBLIOGRAFICE (Bibliographic References) in the fourth sequence. The critical apparatus is made of the Tabula gratulatoria, the Foreword and the Editor’s Note. The translation into English of different texts is due to Mihail Rogojinaru, a promising Romanian essayist and literary critic, and to Adina Răţoi. The design and cover of the book are by artist Violeta Scrocioab and the typeset is by Valentin Piţigoii.

This volume is a TRIBUTE paid to Tudor Răţoi and at the same time a new and passionate achievement by the president of the Asociaţia Naţională Cultul Eroilor “Regina Maria” - “Matei Basarab” Vâlcea County Office, as coordinator and editor. Congratulations to both!

Ion SOARE

CONFERENȚIARUL UNIVERSITAR TUDOR RĂȚOI – ISTORIC DE SEAMĂ AL ȚĂRII SEVERINULUI*

- notă editorială la volumul
Istoricul și arhivistul Tudor Rățoi la 65 de ani,
Editura Universitaria, 2018 -

Abia intrați în 2018, un valoros istoric și arhivist oltean, născut la Dăbuleni, Dolj – membru al Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” din Râmnicu-Vâlcea al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” – se adaugă acelor oameni de știință și de cultură omagiați de organizația noastră cu prilejul aniversării unei frumoase vârste. După ce în 2017 i-am omagiat pe distinșii istorici Dinică Ciobotea din Craiova – profesor universitar, doctor în istorie – și Mite Măneanu din Drobeta-Turnu Severin – profesor, doctor în istorie, la aniversarea a 70 de ani de viață, acum avem onoarea să-l cinștim printr-un volum omagial pe cel ce s-a aplecat cu întreaga ființă către cercetarea nesecatelor izvoare ale istoriei românești din vatra mehedinteană – din vatra Țării Severinului – și nu numai, păstrarea nealterată a acestora și valorificarea rezultatelor obținute prin publicarea lor. Este vorba, așa cum spuneam mai sus, despre unul dintre cei mai de seamă istorici și arhiviști români ai momentului: conferențiarul universitar doctor în istorie Tudor Rățoi – șeful Serviciului Județean Mehedinți al Arhivelor Naționale, cu prilejul aniversării a 65 de ani de viață – din care 42 de ani în slujba istoriei neamului –, ieșirea la pensie și trecerea sa într-o nouă etapă de viață.

*

* *

Muzicianul iranian Mehdi Aminian spunea într-un interviu: „*Totul se schimbă în lume. Trebuie să păstrăm ceva!*”. Îndrăgostit fiind de universul muzicii tradiționale autohtone românești, artistul a ales, începând cu 2011, să-și lipească